

Interaktívna výstava

DREVENÁ VEDECKÁ HRAČKA

O výstave

Interaktívnu výstavu „Drevená vedecká hračka“ pripravilo banskobystričné občianske združenie Vedecká hračka. Prvýkrát sa na nej 27. marca 2024 pohrali účastníci Detskej lesníckej univerzity, ktorú usporadúva Národné lesnícke centrum vo Zvolene.

Výstavu tvoria vedecké hračky, teda dobré kvalitné hračky, ktorými možno pri hre priblížiť najmä fyzikálne zákonitosti a technické fenomény.

Už stáročia je drevo najvdáčajší materiál, z ktorého sa vyrábali a stále robia hračky. Z dreva (príp. z kostí) boli aj najstaršie hračky: bábika, jojo, hracie kocky, šach, domino...

Inšpiráciou na vytvorenie výstavy boli: súťaž Etudy z dreva (Lesnícke a drevárske múzeum, Zvolen), seminár Tradičná drevená hračka (SNM – MBKaH, Hrad Modrý Kameň; október 2022) a najmä monotematická výstava Koleso, koleso, okolesilo si sa! (Ústredie ľudovej umeleckej výroby/Mgr. art. Andrea Rolková, 2022).

Autorka, kurátorka a realizátorka 76. tematickej výstavy vedhračiek je Beata Puobišová, predsedníčka o. z. Vedecká hračka (vzniklo v decembri 1994). Do konca 2023 sa na 574 výstavách vedhračiek v 242 mestách a obciach Slovenska pohralo viac ako 1,5 milióna návštevníkov.

Logo výstavy je víčik, ktorý sa po roztočení postaví na svoju stopku ako hríbik.

Na výstave sa každý návštevník od 5 rokov môže pohrať s 30 drevenými vedeckými hračkami, overiť si pritom svoju manipulačnú zručnosť, prečítať si informáciu o každom exponáte a rozšíriť znalosti tak z mechaniky, ako aj z akustiky, optiky, matematiky...

Minimálny čas návštevy/efektívneho hrania je 25 minút.

O drevených vedeckých hračkách

Vedecké hračky z dreva sú väčšinou mechanické – vyžadujú nejakú špeciálnu manipuláciu časťou hračky prípadne aj pohyb celou hračkou. Ich obľúbenosť spočíva najmä v tom, že drevo je na dotyk a vzhľad príjemný, teplý, čistý, pokojný až komorný materiál, ktorý sa často spája s milými zážitkami, spomienkami či skúsenosťami, napr. s prvým koníkom, ktorého vyrezal starký.

Drevené vedecké hračky sú viac ako 25 rokov najobľúbenejší základ všetkých stálych a putovných výstav vedeckých hračiek. S nimi sa so zanedbateľnými škodami môžu nadväzne hrať tisícky malých a veľkých návštevníkov vlastným tempom bez ohľadu na vek, vzdelanie, profesiu, finančnú situáciu... Popritom pri hre môžu zažiť milé prekvapenia, niečo nové pozorovať a naučiť sa, keďže každý exponát má vlastný manuál, ktorý názorne graficky odlišene opisuje spôsob hry a pozorovanú funkciu exponátu.

Zopár vedhračiek vzišlo aj z každoročných medzinárodných súťaží o pôvodnú vedeckú hračku. Dodnes jednou z najzaujímavejších drevených vedhračiek je čarovná palička, ktorú do 3. ročníka súťaže prihlásil 12-ročný Hlohovčan Miško Habala. V prihláške uviedol, že o hračke, ktorú vystružlikal z dreveného hranolčeka, na ktorý klinčekom voľne pritkol plochú vrtuľku, mu rozprávala starká, ktorá kedysi slúžila v Bavorsku. V roku 1995 to bola hračka na Slovensku neznáma a tak mimoriadne zaujala porotcov a všetkých, ktorí si ju odskúšali a dokázali vrtuľku na konci rováša roztočiť na obe strany. Ďalšie pomenovania tejto hračky sú napríklad: kúzelná palička, vrtuľka, gee-haw whammy diddle, rozmarný oklamčák, Ouijawindmill, bozo-bozo, yipstick, hoodoostick, VooDoostick, hooeystic, huimachine...

Kontakt

Vedecká hračka, o. z.

Kalinčiakova 5, Banská Bystrica

+ 421 903 549 243; vedhra@pobox.sk

